

Ny håndbog om organisering af forebyggelsesindsatser på arbejdspladsen

Arbejds miljøinstituttet (AMI) har lavet en opslagsbog, der giver arbejdsmiljøprofessionelle inspiration til at organisere og gennemføre effektiv forebyggelse på arbejdspladser. Her kan du kort læse om bogens indhold og om udvalgte centrale områder.

Bogen er baseret på erfaringer fra AMI's hudprojekt, som er gennemført i perioden 2002-2003 i tarmafdelinger på slagterier. "Håndbog for arbejdsmiljøprofessionelle i forebyggelse af arbejdsbetingede hudlidelser" er en opslagsbog, der giver arbejdsmiljøprofessionelle viden til at kunne gennemføre lignende forebyggelsesindsatser.

Håndbogens opbygning

Vi har opdelt bogen i tre dele: 1. Intervention over for arbejdsbetingede hudproblemer, 2. Baggrundsviden og 3. Redskaber.

1. Intervention over for arbejdsbetingede hudproblemer
Her præsenterer vi resultaterne af interventionerne i tarmrenserier og indsatsens samlede koncept for forebyggelse. Konceptet består af en række anbefalinger om, hvordan man forebygger hudproblemer ved vådt arbejde, og hvordan vi implementerede disse anbefalinger på arbejdspladsen.

2. Baggrundsviden
Det er håndbogens vidensdel, du kan anvende som opslagsværk. Her ser vi nærmere på hudens struktur og funktion,

hudlidelser, risikofaktorer ved vådt arbejde, handsker, hudplejemidler og håndhygiejne. Derudover ser vi på, hvordan et arbejdsmiljøledelsessystem kan bruges til at styre indsatsen overfor arbejdsbetingede hudproblemer. Endelig præsenterer vi kort, hvorfor uddannelse af resursepersoner er en vigtig del af en effektiv forebyggelsesindsats.

3. Redskaber
Det er håndbogens værktøjskasse, som giver redskaber til at gennemføre lignende forebyggelsesindsatser. Vi fortæller bl.a. om et uddannelses- og aktivitetsforløb, som

November 2004

den lokale projektgruppe, interventionens "forandringsagenter", gennemførte. Til slut præsenterer vi et spørgeskema, som er baseret på centrale spørgsmål fra det nordiske spørgeskema for arbejdsbetingede hudlidelser (www.ami.dk/NOSQ).

"Det er nok måden, vi siger det på. Stille og roligt og et godt råd. Ikke en bestemt tone, at det skal man gøre. Eller sige, at de er dumme, hvis de ikke gør det. Vi siger: Prøv at gøre det, så får du det bedre."

Resurseperson

Centrale områder

Vi har valgt kort at uddybe fire centrale områder i organiseringen af interventionsprojektet.

Hele organisationen skal være med

Medarbejderne opfatter ofte hudproblemer som et vilkår i vådt arbejde. For at ændre på sikkerhedskulturen skal hele

organisationen fra "top til bund" og fra "bund til top" bakke op. Arbejdspladsen dannede en lokal projektgruppe med repræsentanter fra alle niveauer af organisationen. Denne projektgruppe var indsatsens forandringsagenter, og det var dem, der skulle sikre, at de forskellige aktiviteter blev gennemført. For at kunne varetage det, gennemførte de et grundigt uddannelses- og aktivitetsforløb sammen.

Fra "top til bund"

Projektgruppen skulle etablere et arbejdsmiljøledelsessystem til at styre risiko for hudproblemer. Det skulle ikke være et tungt og bureaukratisk system men et system, der indeholdt en klart formuleret politik og målsætning. Systemet skulle også rumme procedurer, der kunne sikre, at planlagte aktiviteter blev gennemført, fulgt op og evalueret.

Fra "bund til top"

Medarbejderne fra "gulvet" skulle fungere som arbejdspladsens resursepersoner på hudområdet og støtte og vejlede kollegerne i, hvordan man beskytter huden effektivt. Resursepersonerne ændrede selv

vaner og optræder nu som gode eksempler på arbejdspladsen.

Indsatsen var en succes

Der skete en markant reduktion af eksem hos tarmrensere. Gennemsnitligt faldt forekomsten af eksem med mere end 25%. På et tarmrenseri faldt forekomsten af eksem fra 60% til 22%. Reduktionen var mest markant de steder, hvor resursepersoner og sikkerhedsrepræsentanter stadig var aktive og initiativrige med at vejlede kollegerne. Samtidig var forudsætningen for resursepersoners og sikkerhedsrepræsentanters engagement, at de oplevede en synlig og konkret støtte fra den lokale ledelse.

Målgruppen er arbejdsmiljøprofessionelle

Håndbogen henvender sig især til arbejdsmiljørådgivere og andre arbejdsmiljøprofessionelle i offentlige og private virksomheder. Vi håber, den kan give inspiration og baggrundsviden til lignende forebyggelsesaktiviteter, som også kan have fokus på andre problemstillinger i arbejdsmiljøet.

Rapporter fra AMI's hudprojekt

Denne rapport (nr. 2) indgår i en serie af rapporter fra projektet:

1. Dokumentationsrapport om risikofaktorer og forebyggelse af arbejdsbetingede hudlidelser ved vådt arbejde. *Flyvholm M-A & Jepsen KF, eds, Arbejdsmiljøinstituttet, København 2004.*
2. Håndbog for arbejdsmiljøprofessionelle i forebyggelse af arbejdsbetingede hudlidelser. *Mygind K, Flyvholm M-A og Jepsen KF, eds, Arbejdsmiljøinstituttet, København 2004.*
3. Resultater fra et interventionsstudie om forebyggelse af arbejdsbetingede hudlidelser i tarmrenserier på svineslagterier. *Flyvholm M-A, Sell L, Mygind K, Jensen A, Jepsen KF & Villadsen E. Arbejdsmiljøinstituttet, København 2004.*
4. Resultater fra et interventionsstudie om forebyggelse af arbejdsbetingede hudlidelser på mejerier. *Sell L, Flyvholm M-A, Mygind K, Lindhard G, Jepsen KF & Villadsen E. Arbejdsmiljøinstituttet, København (under udarbejdelse).*

Du kan downloade rapporterne på AMI's netsted: www.ami.dk>Allergi>Rapporter eller købe dem i Arbejdsmiljøbutikken: www.arbejdsmiljobutikken.dk.

! Pjece fra AMI's hudprojekt

Vi har også lavet en pjece, "Undgå hudproblemer ved vådt arbejde", som indeholder det væsentligste indhold fra de fire rapporter. Du kan downloade pjecen på AMI's netsted: www.ami.dk >Allergi >Pjecer eller købe den i Arbejdsmiljøbutikken: www.arbejdsmiljobutikken.dk.

! Yderligere information

Karen Mygind, forskningsassistent, AMI, tlf.: 39 16 52 54, e-mail: kmy@ami.dk
 Mari-Ann Flyvholm, seniorforsker, AMI, tlf.: 39 16 52 80, e-mail: maf@ami.dk